

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

пов'язані із забрудненням, та впроваджувати освітні програми, спрямовані на підготовку фахівців у цій галузі.

АЛГОРИТМИ ДІЇ ГРУП ОПЕРАТИВНОГО РЕАГУВАННЯ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ З ХІМІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

Тетяна ХІЛЬКЕВИЧ, Анатолій ГРИНЗОВСЬКИЙ
Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: д. мед. н., професор

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Україна, як індустріально розвинута країна, стикається з високими ризиками надзвичайних ситуацій (НС) з хімічними речовинами. Ці загрози посилилися через воєнні дії, що супроводжуються пошкодженнями промислових об'єктів та інфраструктури. Ефективне реагування на хімічні інциденти є життєво важливим для захисту людей і довкілля. Важливо зазначити, що війна значно ускладнює реагування на НС хімічного генезу, це пов'язано з руйнуванням інфраструктури та нестачею ресурсів. Підготовка персоналу для оперативного реагування є одним із найважливіших елементів забезпечення безпеки.

Метою системи цивільного захисту є мінімізація наслідків НС і захист населення [1]. До неї входить функціональна підсистема забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення [2]. Функціональна підсистема забезпечує моніторинг і запобігання НС, готовність сил і засобів, проведення заходів, навчання населення. До груп реагування на НС у сфері громадського здоров'я відносяться групи, які проводять радіаційне, хімічне та епідеміологічне спостереження, дозиметричний та хімічний контроль і дезінфекційні бригади.

За визначенням ВООЗ, ххімічний інцидент - це «несподіваний неконтрольований викид хімічної речовини з місця її зберігання» [3].

Основними принципами управління будь-яким інцидентом є розпізнання інциденту, стримування інциденту, деконтамінація, лікування за призначенням (за необхідності), оперативні заходи з реагування, обмеження впливу речовин, надання необхідної медичної допомоги, захист працівників першої ланки реагування, працівників лікарень та медичних закладів.

Алгоритми дій груп оперативного реагування повинні бути викладені в стандартизованих операційних процедурах (СОП), які описують послідовність дій від отримання інформації до завершення ліквідації наслідків.

СОПи повинні бути розроблені для моніторингу хімічного забруднення територій, який включає якісні і кількісні аналізи. Фізичні, хімічні та біологічні методи дозволяють визначити склад і концентрацію забруднювачів.

Деконтамінація також організовується за алгоритмом, що включає оцінку загроз, розміщення пунктів обробки, вибір обладнання і проведення процедур.

Розробка та впровадження СОП значно підвищує якість реагування на НС. Перевагами розробки та застосування СОП проведення любого заходу при НС з хімічними речовинами є зниження варіабельності і підвищення якості. СОП наразі є найбільш оптимальним способом виконання операції. Всі наступні покращення процесу необхідно фіксувати в наступних версіях документу. Також СОП є основою для навчання та підвищення рівня кваліфікації виконавця.

Чинна система стандартів дозволяє оптимізувати кількість співробітників і найбільш ефективно перерозподілити наявні трудові ресурси для захисту життя і здоров'я як персоналу, так і населення, що потрапило в зону ураження. Стандартизація процедур — основа стійкої системи цивільного захисту.

Література

1. Кодекс цивільного захисту України.

2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 2213, 2022.
3. WHO Manual for the Public Health Management of Chemical Incidents.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЛЯ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Наталія ЧЕРМНИХ, Анатолій ГРИНЗОВСЬКИЙ
Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: д. мед. н., професор

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Широкомасштабна воєнна агресія російської федерації проти України, розпочата у 2022 році, призвела до пошкодження та знищення інфраструктури закладів охорони здоров'я, втрати персоналу, проблем з безпекою, масового переміщення населення та збільшення витрат на охорону здоров'я в поєднанні зі зменшенням спроможності населення платити за медичне обслуговування. Зазначене негативно вплинуло на доступ населення до медичних послуг.

Основну роль у наданні медичних послуг населенню під час надзвичайних ситуацій (НС) відіграють такі заклади охорони здоров'я, як лікарні, поліклініки, лабораторні центри, станції переливання крові, аптеки та склади зі зберігання ліків і медичних виробів. Вони є основою для створення системи екстреного реагування та виконують багато функцій: медичну евакуацію, санітарно-протиепідемічні заходи, забезпечують роботу медичних закладів і служби екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Ефективність вирішення проблем медичного обслуговування населення в НС значною мірою залежить від надійності роботи вищезазначених підрозділів та їхньої взаємодії [1].

На регіональному рівні завдання системи цивільного захисту реалізуються Центрами управління в надзвичайних ситуаціях (ЦНС). У